

SZARVASI UJSÁG.

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra címzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után 100 szóig . . . . . 2 kr.
Azonfelül . . . . . 1 „

Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért termérték szerint, minden négyzet centiméter után 3 kr. számítatik. — Allandó hirdeményeknél kedvezmény nyújtatik. Hirdetések az Árpád, irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Nemzeti missió.

Alkotmányos aeránk visszaállítása óta politikai közegek s a társadalom vezértényezői körében majdnem kizárólagossá vált azon elv, melyszerint hazánk hivatott politikai tényező az európai államrendszerben, s mint ilyen, kell hogy politikai érdekei különösen emeltessenek a lehető modern eszközök alkalmazásával. Így lön belevonva a politikai szereplésbe sok oly alkateleme a nemzettestnek, mely működési körénél fogva egészen más irányú cselekvésre lenne hivatva.

A nemzeti missió illetén felfogásából sokkal több kára, mint haszna volt eddig hazánknak.

Tény az, hogy a politika cultiválása a hivatottak részéről általános nemzeti szükség bármely államnál; de hogy a ragályossá vált politizálási mánia a nemzetnek sem tekintélyét, sem gazdasági érdekeit nem növeli, sőt lassanként előli, a mint az per analogiam, Spanyolországnál is észlelhető: az igen természetes dolog.

Nem a politikai szereplés mániája, egy más, produktív varázshatalom az, melynek érintése alatt minden szunnyadó erő, mely a nép éltető elemét képezi, ébredésre kél; mely a legdúsabb képzeletet meghaladó arányokban emeli hatalmassá a népcsalád tekintélyét, kiűzi a nyomor vézna alakját a legrejtettebb zugból, közjólétet áraszt, díszpalotákat emel a kunyhók helyén, dús gazdaggá teszi a jómódut; vagyonossá a proletárt, bőségben uszóvá a szűkölködőt, vigkedvűvé az unatkozót, sorsával kibékültté az elégedetlent; általában a társadalom ábrázatára az életelevenség üde, rózsás arcszínét leheli, s virágzáport hullat utaira a közvagyonosság bőségzarujából, s ezen varázshatalom: a m u n k a.

Hol ez épen nem, vagy nem oly mérvben honosul meg, hogy a szellemi és anyagi fejlődés minden

tényezői nagytól kicsinyig, egymásra hatva mozgásba hozzák a közérnek minden létesíthető nyilvánulásait: ott a közművelődés emelkedése lehetetlen, mert a közvagyonosodás, melynek amaz csak folyománya, nem fejlődhetik ki kellő mértékben. Az ily nép tetseleghet abban magának, hogy magát culturállamnak nevezgesse, de ha annak kellékei hiányzanak, csak gúnynevet ragasztott magára.

Talán semmi vonatkozásban nem oly hasonlatos az egyén és állam jólétének törvénye mint ebben; s a ki az egyes emelkedésének titkát elleste, az tudhatja, hol keresse az állami hatalom és megerősödés eszközeit. Magán életben is nem a zsenik szedik az epret, hanem a legiparkodóbbak — így az államoknál. S z a b a d s á g, f ü g g e t l e n s é g, az ugynevezett magasztos eszmék, melyeknek sugarain át a hazafiságot játszó önzés nem egyszer kaczerkodik a néppel; hamis és törékeny bálványok maradnak addig, míg azok gránit alapját, nem a szorgalomból fejlődő jólét, és polgárerény képezik, melyek egyedüli biztos zálogai a hatalomnak, s villámhárítói a nyomornak, s ezzel a s z e l l e m i f ü g g ő s é g n e k.

Az idők, a midőn forgatható szóvirágokkal véltük boldoggá tehetni a hazát, eltűntek, — új aera kezd feltűnedezni a nemzetek életében. Azon tudatra ébredés korszaka, hogy a m o d e r n i p a r m u n k a az, mely mintegy ezerkarú óriás emeli az államokat azon magaslatra, honnét az ember büszke öntudattal tekint szét a természet tárgyaira, melyeket mind saját hasznára bir fordítani.

És az új idők szülte új tanok közt ott látjuk a gyakorlati bölcsesség azon tantételét is, mely különösen nekünk, politizálni szerető nemzetnek, kétszeresen

figyelemreméltó, hogy a munka jelentékenyen fejleszti a politikai hatalmat is. Mert valamint egyes embernél mindennapi tapasztalás szerint a tevékenységi ösztön a szerint hatványozódik, a mint verejtékes szorgalma és fáradtsága gyümölcseiben gyönyörködhetik, és törődésének sikerét látja, és élvezi: a szerint emelkedik politikai actióképessége egy népnek, ha munkája áldásait kül és belterjesen nevedetni, és jólétét fokozatosan fejlődni látja. Természetesen, mert a politikai actióképesség erkölcsi bátorság nélkül nem képzelhető, bátorságot pedig *ő n b i z a l o m* szül, azon biztos tadt, hogy a munka varázsereje kiköszörüli még a sors csapásainak súlyos csorbáit is.

És hogy ezen igazságok nem meddő elméleti eszmeficzamok, hanem a gyakorlati tanulságból levont, és az új idők irányjelölésére alkalmas következtetések, arra nézve leghathatósabb bizonyíték, a nyugoti két Nábobnak, Francia és Angolországnak minden mozzanatában a fentebbieket igazoló politikai és népelete.

Nagyot kell tehát addig sarka körül fordulni a világnak, míg előállítható lenne egy másik varázshatalom — a munka helyett.

Ez minden haladásnak az alapfeltétele.

A mint ezen igazság beösmérése tért hódít társadalmi életünkben, hogy meggyőződésé válva, közmozgató erővé s ez által közkincsébányává válják, azon arányban fel fog virágozni hazánkban a közjólét, s alakuland át társadalmunk.

*
*
*

CSARNOK.

A népszínházról.

(Befejező közlemény.)

Miután idegenünknek így bebizonyítottuk színügyünk kitünő helyzetét, szolgáljunk neki egy kis felvilágosítással itt helyben, a népszínházban.

Franciaországban azért van a népnek is színháza, hogy francia népeletet játszanak benne. Paris, a Provence, az Auvergne, s nem tudjuk, hogy mi minden, de azt látjuk, hogy a Franciaországból hozzánk került szindarabokban . . . mindig francia életet látunk. Bécsben német possékat, s Londonban szintén angol életet mutatnak be. Ez ép oly csoda, (?) mint a hogy Franciaországban még a gyermekek is francziál beszélnek ám!!! Nálunk ez nem úgy van. Nálunk a színpad egy darab Franciaország. Rosszul lefordított francia szójátékok („Niniss“, „Szembekötödsdi“) monda- uak csütörtököt a légben; e r e d e t i b e n elsültek. Francia hajadonok nyernek érmet Brüsszel városában, nálunk „Brüss“ helységének óráit igazgatják a színpadon, s mielőtt a Kornevillei harangok megkondulnának, igen csinos jeleneteket látunk, hiven a francia népeletből. Ha valami különöset, ritkát akarnak mutatni, akkor az igaz, hogy nem kötél táncosokat, akrobatákat látunk, mint Bécsben, de még annál is ritkább spektakulumot . . . m a g y a r n é p s z i n m ű v e t! Aránylag ritkán van az az örömrög, hogy a színpadról azok a régi jó magyar dalok áradjanak felénk! Egyszer két hétben is elég az! És akkor se a szivrázó „Cserebogár . . .“, nem a szép „Elszegődtem Tarnóczára . . .“, vagy „Az alföldön juhász legény vagyok én . . .“ járja a melyekre könybe lábad a szem, s szeretni ohajt a szív, de holmi modern nótá, a melyek aligha az igazi nép száján kel

T Á R C Z A

Kis falumba vissza . . .

Ott hagytam a falut városba jöttem fel;
Természet öléből tette kész kebellem.
Hányszor elgondolám otthon ábrándozva:
Mint török majd itten utat a magosba.
És ime most látom, hogy ábránd világom
— Ha nyílt szemmel tekintem közelebb —
Lidércz-fénynél, valónál nem egyéb . . .
Kis falumba vissza, újra vissza vágyom.

Fénytengerben uszik, ragyog, csillog minden
Mintha éjszaka is nappal volna itten;
Pedig korom-éj van ez örök tűzárba:
Minél nagyobb a fény, annál nagyobb árnya.
Mennyivel szebb otthon gyenge mécsvilágom,
Avagy ha ott dereng kis szobámba
Nyári alkony titkos félhomálya . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom,

Czifra, szép ruhában jár itt úr és szolgál;
Drágább tán a ruha, mint az a ki hordja.
Jelszó: a csillogás, mely szemet kápráztat,
Pedig többen rongyot takar el a látszat.

Mennyire fáj nékem ez ámitást látnom, —
Vigaszom csak a tudat lelkeimen,
Van még hely hol a valót fellelem . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom.

Majdnem magasabb itt a paloták orma,
Mint az én falumnak piczi, sugár tornya;
Szebbek is tán nála, oly szép rajtuk a máz,
De bennök büszke góg, jéghideg sziv tanyáz.
Oda haza nád vagy szalma van a házon,
S mégis nekem az a hely kedvesebb,
Őszintébbek ottan az emberek . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom.

Ember ember hátán sűrög-forog folyvást
S barátok is alig ösmerik meg egymást.
Czéljuk: az önérdek, üzi, hajtja őket,
Más ember sorsával nem igen törődnek.
És ez örök zajnál szebb ott a rónákon
Szebb az alföld hallgatása nékem,
Viszonozzák még ott köszönésem . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom,

Hallgatom a zenét . . . távol a zürzavar,
S szivem megnyugodni még itten sem akar.
Hallok idegen dalt, művészt, mennyeit,
De az olyan hideg, hogy lángra nem hevit.

tek. Frivol szöveg, nem annyira dallamos, mint pattogó, csattogó dallam; ez az egész. Bizony kimondom én, hogy az a híres „Hajnalban, hajnal előtt“ nem magyar nóta, a „Heretyutyu“ nem valami hárompróbás szépségü. Hát még a kíséret! Trombita, dob cseng belé a magyar népdalba, Bihari, Patikárus, Lavota, Csermák! nem ver-e föl sirotokból ez a magyar dalba ojtott „csinnadratta“? Szerencse még, hogy a magyar falusi jelenetekhez tisztességes magyar falukat festett Lehmann, s hogy a magyar legények, meg Blaháné magyarosan öltöznek, mert a ki például egy kis csárdást akarna népszínházunkban látni, az furán járna. Halbstiblis piros-fehér-zöld pántlikás, chignonos hölgyek ugrálják trombita szóra, dobpergésre, közepén pedig a balettmester igyekszik a saját bőréből minél ügyesebben kiugrani. Pedig bizony a mi csárdás csufító táncosainknak a népszínház deszkáiról kellene eltanulni egy-egy kis „igazi magyar táncot“; olyat, a minőről Arany János és Berzsenyi Dániel igazán lelkes költeményt tudtak írni! Szerencse, hogy oly hiba, minő az „Élhetetlenekben“ fordul elő — nyári tájkép fűtő időben — ritkán fordul elő; viszont e darabban a Salamon tornya igen helyes kis rajz. — Hanem hát Rakossy ur — kinek igazán jó szívből sugjuk ám ezeket a dolgokat — főszöveget a francia opererettere, s rendesen olyan erkölcs-tant hirdet aszinpadról, melyet sok derék fővárosi családapa még e frivol korban sem örömet halgattat a fiatalokkal! S mikor népszínművet adat, akkor se Szigligeti, Szigeti József, Tóth Ede, Gaál József, s a jóra való többi magyar író van soron, de . . . Azonban neveket említeni gyűlöletes dolog: elég megjegyeznünk, hogy a népszínműpályázatra lesz alkalmas népszínműveket létrehozni, s nem az irodalmunk minden terén alakult consorciumok rendszere. — Magyar költő, magyar, élet, magyar zene, erre van szükség a népszínháznak; különös, de igaz, hogy a ki magyar

népet vett tollára, az eddig csupán jó erkölcsöt trszta erényt hirdetett. Kár, hogy másnap egy francia „szellemes (!) író“ sietetett ellensúlyozni!

Mi van ma, operette?

Operette, uram. Azt ne nézzük. A „Kornevilli harangok“-ban Egy úd az örült Gáspárt nagy művészettel játsza; Leareket, Rikhardokat is tudna játszani. Annál szörnyebb, hogy ő a népszínház rendes grófja vagy bárója. Ő és Eőri fejtik ki a legnagyobb eleganciát, a mi még Piripócsan sem válnék be szalon-öltözetnek. Szerpolettet legjobban játsza Szigligetiné, a ki most Kolozsvárott van, Blahánétól is gyönyörrel lehet megnézni, bár az a baja, hogy Serpolettje szemérmes magyar kis leány, és nem élénk francia soubrette. Most Erdőssy kisasszony játsza, a ki — a mellett, hogy nem tud magyarul, s néha lámpa-lázban szenved — nem tud . . . játszani. Szép hang erre a szerepre kevés. — Holnap se menjünk el a népszínházba; Ujházi és Vizvári a nemzeti színház tagjai, vendégszerepelnek a „Szinésznő férjében“, s így ensemblének semmi nyoma.

— De hát mit képes nyújtani az önök népszínháza?

— Röviden elmondom. Francia vigjátékot és bohózatot szívesen ad, de ilyenkor kitűnik, hogy színészei soha sem jártak szalonban; öltözetük lompos, mozdulataik szögletesek, vagy — mikor könnyedén óhajtanak játszani — bakugrasok. Ilyenkor rendesen egy női szerep van rendesen betöltve; a Rakossy Szidié. Ügyes salon színésznő Prielle Kornélia, kicsiben; kár hogy ő játsza a népszínművekben a falusi ártatlanságokat, ezekre már nem elég tizenhét esztendő s. Operettekben van mindég csinos díszlet, a karok gyengék, a statiszták fából vannak, de a férfi szerepek jó kézben Egy údnél Soly m o s s i n a l, T i h a n y i n á l, H o r v á t h V i n c z é n é l, kik

Ottan lelkesülök a magyar danákon,
Ott hol egy pár barna gyerek huzza,
S keservesen, fájón zokog hurja . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom,

Szép vagy óh nagy város, csak ott ne volnának
Fényed mögött azok a mogorva árnyak.
Nyílt arczczal jár benned a bűnök csoportja
S az erény virágít árjába sodorja.
Hol a régi erkölcs, hol van a világon?
Görnyedt viskók, pusztai cserények
Ti adtatok szállást az erénynek . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom.

Vigyetek csak vissza kicsike lakomba;
Oly szép távolról a nyájak bús kolompja.
Hadd halljam meg újra, mint sir a furulya,
S rajt a nép szívének öröme és bújja.
Óh vigyetek vissza . . . ez az ideálom:
Oda a hol egyszerű népdalban
Zeng éneket az arató halkán . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom:

Balog István.

Szarvas száz év előtt.

„Geographia avagy tekéntetes nemes Békés vármegyé tartománya földének leírása, melyet a maga csekély tapasztalásából kérdések és feleletekre osztva egybeszerzett és a maga o kolabéli tanítványinak nagyobb világosításokra elő-

adott Petik Ambrus gyulai katolikus magyar kántor és organista ugyan Gyulán egy végtében való iskola tanításának negyvenedik esztendejében. Gyulae d. la Julii Anno 1784.“ Ily című kézirati művet volt szíves nagytiszteletű Haan Lajos b-csabai lelkész, magy. tud. akadémiai tag ur nekem oly ezelből átadni, hogy azt főgymnasiumi könyvtárunk számára lemásolhassam. Ez alkalommal nem bocsátkozom az egész műnek tüzetesebb ismertetés be, ezt fentartom magamnak a jövőre, csak annyit jegyzek meg, hogy e művet érdekessé teszi az a körülmény, hogy hat és fél ivnyi terjedelemben rajzolja megénknek száz év előtti állapotát magyar nyelven. Haan ur a műnek külső történetére ezt jegyzi meg: „Ezen leírásnak eredetije Pesten a m. nemzeti muzeum könyv-órában őriztetik. A muzeum ezt Francke és Liszt lipesei könyvkereskedőktől vette 1869. eszt. Ezekhez néhai Walt. herr László könyveivel került. De hogy került Waltherr-hez? Waltherr László gróf Károlyiaknak sok ideig volt levéltárnoka. Miután pedig Petik Ambrus idejében Békés várm. főispánja volt gr. Károlyi József, valószínű, hogy vagy Petik maga ex captatione benevolentiae elküldte a kéziratot grf Károlyi Józsefnek, vagy pedig gr. Károlyi József jelen lésén az examenon, megtetszett neki e leírás és elkérte azt emlékül. Waltherr azután meglehet elolvasás végett kivette a családi könyvtárból és a maga könyvei közt felejtette.“ Álljon itt mutatványul a műnek Szarvas városát tárgyaló fejezete, mely egyaránt képes felköltetni érdeklődésünket akár tekintsük tartalmilag azt az egynehány találó vonást, melylyel Szarvas a multban jellemezve van, akár halljuk a nyelvezetet, melynek régi helyesírása s itt-ott ódonszerű kitételei az író tősgyökeres magyarságára vallanak.

figyelemreméltó, hogy a munka jelentékenyen fejleszti a politikai hatalmat is. Mert valamint egyes ember-nél mindennapi tapasztalás szerint a tevékenységi ösztön a szerint hatványozódik, a mint verejtékes szorgalma és fáradtsága gyümölcseiben gyönyörködhetik, és törődésének sikerét látja, és élvezi: a szerint emelkedik politikai actióképessége egy népnek, ha munkája áldásait külső és belterjesen nevedkedni, és jólétét fokozatosan fejlődni látja. Természetesen, mert a politikai actióképesség erkölcsi bátorság nélkül nem képzelhető, bátorságot pedig *ő n b i z a l o m* szül, azon biztos tadat, hogy a munka varázsereje kiköszörül mérg a sors csapásainak súlyos csorbáit is.

És hogy ezen igazságok nem meddő elméleti eszmeficzamok, hanem a gyakorlati tanulásból levont, és az új idők irányjelölésére alkalmas következtetések, arra nézve leghatározottabb bizonyíték, a nyugoti két Nábobnak, Francia és Angolországnak minden mozzanatában a fentebbieket igazoló politikai és népélete.

Nagyot kell tehát addig sarka körül fordulni a világnak, míg előállítható lenne egy másik varázshatalom — a munka helyett.

Ez minden haladásnak az alapfeltétele.

A mint ezen igazság beösmérése tért hódít társadalmi életünkben, hogy meggyőződéssé válva, közmozgató erővé s ez által közkincsébnyává válják, azon arányban fel fog virágozni hazánkban a közjóllét, s alakuland át társadalmunk.

* * *

CSARNOK.

A népszínházról.

(Befejező közlemény.)

Miután idegenünknek így bebizonyítottuk színügyünk kitünő helyzetét, szolgáljunk neki egy kis felvilágosítással itt helyben, a népszínházban.

Franciaországban azért van a népnek is színháza, hogy francia népéletet játszanak benne. Paris, a Provence, az Auvergne, s nem tudjuk, hogy mi minden, de azt látjuk, hogy a Franciaországból hozzánk került szindarabokban . . . mindig francia életet látunk. Bécsben német possékat, s Londonban szintén angol életet mutatnak be. Ez ép oly csoda, (?) mint a hogy Franciaországban még a gyermekek is francziál beszélnek ám!!! Nálunk ez nem úgy van. Nálunk a színpad egy darab Franciaország. Rosszul lefordított francia szójátékok („Niniss“, „Szembekötödsdi“) monda-
uak csütörtököt a légben; eredetiben elsültek. Francia hajadonok nyernek érmet Brüsszel városában, nálunk „Brüss“ helységének óráit igazgatják a színpadon, s mielőtt a Kornevillei harangok megkondulnának, igen csinos jeleneteket látunk, hiven a francia népéletből. Ha valami különöset, ritkát akarnak mutatni, akkor az igaz, hogy nem kötél tánczosokat, akrobatákat látunk, mint Bécsben, de még annál is ritkább spektakulumot . . . m a g y a r n é p s z i n m ű v e t! Aránylag ritkán van az az örömmünk, hogy a színpadról azok a régi jó magyar dalok áradjanak felénk! Egyszer két hétben is elég az! És akkor se a szivrázó „Cserebogár . . .“, nem a szép „Elszegődtem Tarnócára . . .“, vagy „Az alföldön juhász legény vagyok én . . .“ járja. a melyekre könybe labad a szem, s szeretni ohajt a sziv, de holmi modern nóta, a melyek aligha az igazi nép száján kel

T Á R C Z A

Kis falumba vissza . . .

Ott hagytam a falut városba jöttem fel;
Természet öléből tette kész kebellem.
Hányszor elgondolám otthon ábrándozva:
Mint török majd itten utat a magosba.
És ime most látom, hogy ábránd világom
— Ha nyílt szemmel tekintem közelébb —
Lidércz-fénynél, valónál nem egyéb . . .
Kis falumba vissza, újra vissza vágyom.

Fénytengerben uszik, ragyog, csillog minden
Mintha éjszaka is nappal volna itten;
Pedig korom-éj van ez örök tűzárba:
Minél nagyobb a fény, annál nagyobb árnya.
Mennyivel szebb otthon gyenge mécsvilágom,
Avagy ha ott dereng kis szobámba
Nyári alkony titkos félhomálya . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom,

Czifra, szép ruhában jár itt úr és szolga;
Drágább tán a ruha, mint az a ki hordja.
Jelszó: a csillogás, mely szemet kápráztat,
Pedig többenél rongyot takar el a látszat.

Mennyire fáj nékem ez ámitást látnom, —
Vigaszom csak a tudat lelkeimen,
Van még hely hol a valót fellelem . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom.

Majdnem magasabb itt a paloták orma,
Mint az én falumnak piczi, sugár tornya;
Szebbek is tán nála, oly szép rajtuk a máz,
De bennök büszke gög, jéghideg sziv tanyáz.
Oda haza nád vagy szalma van a házon,
S mégis nekem az a hely kedvesebb,
Őszintébbek ottan az emberek . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom.

Ember ember hátán sűrög-forog folyvást
S barátok is alig ösmerik meg egymást.
Czéljuk: az önérdék, üzi, hajtja őket,
Más ember sorsával nem igen törődnek.
És ez örök zajnál szebb ott a rónákon
Szebb az alföld hallgatása nékem,
Viszonozzák még ott köszönésem . . .
Kis falumba vissza, újra visszavágyom,

Hallgatom a zenét . . . távol a zűrzavar,
S szivem megnyugodni még itten sem akar.
Hallok idegen dalt, művészt, mennyeit,
De az olyan hideg, hogy lángra nem hevit.

népszínműben is a jó kedv egész forrását árasztják magok körül. Szép hangú férfi... nincsen; a „Kornevillei harangok Henryjában S o l y m o s s y komikus volt, V i d o r o n — e széphanjú népszínmű-énekesen — megérik a lobogós ingujj, meg a tulipános szűr. K á p o l n a i egy-két dalocskát csinosan tud énekelni. A nőszerepek operetteben mind kárba vesznek, többnyire a Blaháné adjutansai, G e r ő f i n é S z i k l a y E m i l i a játszanak bennök; amaz élénken mozog, de néha hamisan intonál, ez pedig nagyon is csöndeske; Germainere termett, de játszatják vele a Serpolettet is, J e n e i A n n a, K o m á r o m i M a r i s k a egy-két dalt már is szépen énekelnek. Az operettenek még az a furcsa sajátsága is meg van, hogy... nincsen balettje!!! Ezért Páris macska-zenét adna igazgatóinak. „Kisasszony feleségem,“ „Kornevillei harangok,“ „Szinésznő férje“ valóságos irtózat, s csak nálunk lehetséges. Az igaz, hogy az igazgató jövedelme így nagyobb. Hiányzik a látványosságoknál is, melyek néha jó szöveggel („Strogoff,“ „Özönviz,“) néha azonban kritikán alóli írka-írkával („Zengő angyalok“) kerülnek színre de mindég fényesek, költségesek, s néha („Strogoff“ „Utazás a föld körül“) külföldön is megtetszettek. — A mi-ben azonban a népszínház kitűnő, s felette áll a hírlapi amadásoknak, az mindenesre az e l h a n y a g o l t népszínmű. Blaháné Finom Rózsija, Szilaj Katája (a „Maros vize folyik csöndesen...“ dalával.) Marcsája oly alakítások, melyekről már beszélni sem kell. Blaháné ilyenkor tomboló zajt idéz elő, s most is a „nemzet énekesnője“ volna, ha az ilyenféle címek még járnak. Kár, hogy nincs a ki szüneteléseit alatt csak megküzelítőleg is pótolná. Arra, hogy egyszer megválnék a népszínházból, borzadva gondol mindenki. Akár be is csukhatnák a nagy boltot, ha a jövő nem hoz valamit. Más, nem énekes szerepeket jól játszik L u k á c s i n é, a mikor nem túloz, K l á r n é mikor nem sopánkodik, P á r-

t á n y i n é, s D a n c z N i n a is jó pattogós menyecskék. A férfiak közül jó drámai erővel alakít E ő r y; E g y ü d parlagi uracsa, T i h a n y i öreg urai, S o l y m o s y zsidói, kisebb komikus szerepekben H o r v á t h, P á r t á n y i n é tesznek ki magokért. T a m á s y énekesnek már nem válik be, hangjának ércze megszűnt; utóda V i d o r a ki helyre falusi gyerek s szépen is énekel, de az a bensőség, az a mély érzés, mely Tamásinál még most se feledtetí említett hiányát, néki nem adatott. Ismételjük: a népszínháznak vannak jeles művészei, de e n s e m b l e k előadásaiban nincsen! ezt akkor éri el, ha a mellékszereplők ép oly jó töltik be szerény körüket, mint Blaháné a magáét ha a szereplők egyéniségöknek, s k é p e s s é g e i k n e k megfelelő szerepet kapnak; ha a rendezésnek... sodra, azaz összevágó, ügyes egyenes menete van. — Ennyit kellett elmondanunk a népszínházról, drága külföldi vendégem!

GÁSPÁR IMRE.

Lapszemle.

Megyei lapjaink nagy előszeretettel viseltetnek a verses tárczaközlemények iránt, úgy hogy alig van szám, mely verset ne hozna. S ez nem volna baj; csak a t. szerk. urak jobban megválogatnák a közlendő termékeket, s ne találják ki a legízletlenebb zöldségeket is — költemény gyanánt, az irodalmi izlés nem csekély hátrányára.

Kötelességünknek tartjuk időnként rámutatni a vidéki irodalom e kinövéseire, melyek annak már-már hitelét veszélyeztetik, s mely főleg a vidéki lapszerkesztők indolentiájában s hivatlanságában leli magyarázatát.

A „Bekésmegyei Lapok“ augustus 5-iki száma „Egyveleg“

Szarvas.

K. Micsoda helység következik már itt sorba az ötödik számalatt?

F. Szarvas, kinél több mezőváros ezen csabai járásban nem találhatóik.

K. Honnan veszi városi nevezetét és mitsodás helyen vagon fekvése?

F. Török idejében a körösök és Berettyó vize már egy derékba lett nagy folyások napayugatról megtetsző magos partján ugyan a Törököktől felhánytatott négy szegletű sáncz vagy földvártól neveztetik Szarvas városának.

K. Vagon mégis valamije a Török ott lakásának a földszántzon kívül?

F. Egy közönséges magosságú faragott kőből épült fürdő házatska láttatik a kősös partján a mlsgos Uraság ispánnya lakásának kerítésében kiből vélekedni lehet, hogy több ollyas Török épületek is lehettek a sántzba és körülötte.

K. Mitsoda nemzetséglakja ezen város, mi nyelven beszél és micsoda vallást tart?

F. Ezt is a felső Vármegyéből leszivodott Lutheránus (Evang.) Tót nemzetség ezelőtt mint egy hatvan egy néhány esztendővel szállotta meg és azon nyelven beszél ritka ugyan a férfiak között a ki csak keveset is magyarul nem tudna, mivel a nélkül csak a szomszéd helységbe sem mehet.

K. Nagy helység lehet-e ezen mezőváros?

F. Nem annyira nagy helyen vagon fekvése mint sem

a házaknak benne levő sűrűsége és leginkább a népnek sokasága jeles és emlékezetes.

K. Vannak és laknak R. Catholikusok is benne?

F. A Nemes Vármegyének második mind a két járásra rendeltetett szolga Birája a mlsgos Uraság itt lakos districtualis ispánnya, magok tselégikkal egygyütt R. Catholikusok, de ezeken kívül is sokan találkoznak a városban az igaz R. keresztény hitel tartó lelkek, kiknek lelki vigasztalásokra olly reménység táplál, hogy felséges rendelés szerént ezeknek is kápolna és áldozó Pap fognak ezen városba is állittatni.

K. Hát a z más vallásuaknak mitsodás könyörgő helyek (Oratórium) vagon?

F. A régi tsak nem lemlott Templomok helyére nem fölötte régen benn a sántzba nagyobbat építettek, ki mellé a feljebb mult esztendőkbén a Felsőség kegyes engedelmeből nem ugyan hozzá ragasztva, tized fél öllből álló magosságú kő Torony azon felől lévő gombokra tsinált famunkával ékesen tetézve építettett, kibén több harangok és ütő nagy Órák ékesitik ezen sik mezőn lévő mezővárost.

K. Mi egyéb feljegyzésre méltó dolgokat találunk még ezen mezővárosban?

F. Három országos vásár esik benne e mellett Buda, Pest és Eger felől elkerülhetetlen ország útya, Gyula Arad vagy Temesvár fele, mivel itt kelletik a Körös réven alkalmas nagy hajókon (Komp) mind szekerekkel s mind pediglen marhákkal a vizen által költözni, úgy azoknak is kik ezen Tartományról a Tiszán túl levő Tartományokra utaznak.

K. Mitsoda egyéb jeleségeit lehet

czim alatt Eördögh Lajostól hoz egy versciklust, mely egészben s részleteiben nem áll feljebb a kezdetlegesebb styl-gyakorlatoknál. Nézzük közelebbről. A II-ik vers így szól:

„Mint a boldogság fogalma
Semmi sincs tán oly hamis:
Egy feleli ezer holdban,
Más egy — virágszálban is. —“

Eltekintve attól, hogy azt az „ezer holdat“ csillagászati értelemben is vehetjük: a szöfűzésnek mily gyarlóságával találkozunk e négy soros versben! Szerző az emberi vágyak fokának óriási különbségét akarná feltüntetni — ha képes lenne reá; azt akarná mondani, hogy a boldogsághoz egynek ezer hold (föld) kell, míg másnak egy virágszál is megadja azt, s ime verselési képessége nem engedi ezt a csekély gondolatot kifejezésre jutni, mert e helyett komikus félszeggel azt mondja, hogy „egy feleli ezer holdban is“ — a mi valóban nem épen hihetetlen dolog! Mily szomorú jele a tehetetlenségnek — az ilyen vergődés! A IV-ik vers első szaka így hangzik:

„Zord magános perzeimben
Szívem, hogyha elszorong.
És a világ szemeimben
Holdból látott holt korong.“

Már ez valóságos csoda bogár! Szinte elképzeljük hogyan törte fejét szerző, leírván a két első sort, a következő rim felett; „szorong“ — „korong“ — gondolá, s megvan az első versszak! nem jutván észébe, hogy a „dorong“ ép oly jó lett volna rimnek ehez a vershez. S még a költészetről beszél, még a költészet fel-emelő hatását emlegeti ez a nyomorék versecske, mely nem méltó a nyomdafestékre sem! — Hová sülyed a vidéki irodalom, ha már ily szörnyszülöttek is a költészet nevét bitorolják!

A „Békésmegyei Közlöny“ sem gyakorol több kritikát mint collegája, versközleményei körül. Ezt bizonyítja az aug. 5-iki számban közlött „Augustus 6-án“ cz. verszetet. Szerzőnek meg-

még mondania Török Szarvason lett lakásának?

F. Az órálló halmokat, kik közül egyike a Gyula felől való város végén kívül, a másik pedig túl a körösön Szolnok felé lattatnak és ma is Strázsa halmoknak neveztetnek.

K. Mijelesebb épületek találtak a mezővárosban.

F. A ns Vrmegye Kvartélyháza, szolgabíró Uraság Spánya és Predikátor Uraké; e mellett a Városháza, és kereskedő Görögöké némely tehetségesebb gazdák házaival együtt, melyek noha tsinosabbak, de alacsony rendűek.

K. Mivel nem felettenagy helyen fekszik ezen mezőváros, hogy foglalhat annyinyi népet magába?

F. A felföldi tót szokás szerént a nagy tselédű gazdák némely 3. 4. 5. 6. házasaikkal is hosszan épített tágas házakban sok esztendőig megférnek és laknak, külömben pedig a házak is sűrűn állanak, mellyek többnyire nagy tselédűek.

K. Mijelesebb veszi ezen mezőváros az alatt a folyó nagy Körösnek?

F. Az általjárásra alkalmaztatott rév jövedelmén kívül idejében jó halászatok vagyon mellyet mind a kettőt Árendába bírnak ugyan a Mlsgos Uraságtól; de mégis azokból szép hasznót vesznek mind a város s mind pediglen a Lakos halászok különösen.

Közli: Mihály József.

tetszett valahol ez a kifejezés: „Könnyeken átszűrődő mosoly“; nosza verset hozzá, — s kész lett a 4. stropha. Szerző a költői technikával — a verselés elemeivel — sincs tisztában. Így döcög:

„Tán nem vagy ifju? szép? Tán elszüvedtél?
Az öntudat tán már maga se véd?
Egy lázas órai röpke élvezetnél — — —“

stb.

Ime az elsővel rimelő harmadik sor egy lábbal hosszabb ment az első, az ütemet végkép elfojtva; — avagy talán a szerző az „órai“ szónál összevonást vel alkalmazhatni az „i“ betűt „j“-nek ejtve, ily formán:

„Egy lázas óraj“ — stb. a mi ismét igen nevetseges dolog.

Ime a verszet technikai hiányai, mik elégségesek ahoz, hogy tiltakozzunk annak, mint költeménynek, jogosultsága ellen. A szerkesztő azonban az efféle verselést „sikerült költeménynek“ tartja. Tiszteljük az izlését!

A 4-ik strofa második fele — sajtóhibából-e vagy valójában, sphinx-talány. Se füle, se farka. Ime:

„Bízd nyugtodat szeliden e kebelbe,
Barátod mindig híven válaszol! . . .
És hadd derítsen igéző szemedbe
A könnyeken átszűrődő mosoly! —“

Mit derítsen? — Az kérdés marad, melyre józan ésszel megfelelni lehetetlen. — De elég ebből ennyi! Elkedvetlenedve tesszünk le kezecinkből a lapot, mely az izléstelenségnek ily vas-tag jelét adja; mely a helyett, hogy az irodalom képviselője akarna lenni, a füzfa-poeták játékszerévé lesz; — rontva hitelét oly vállalatoknak is, melyek az irodalom ügyét hivatással szolgálják.

Argus.

H I R E K.

— **Meghívás.** A szarvasi Nőegylet f. augustushó 10-én vasárnap délutáni 5 órakor a főgymnásium dísztermében közgyűlést fog tartani, melyre az egylet t. tagjai elnöki meghívás folytán tiszteletteljesen meghívotnak. Tárgy: az alelnöki tiszt betöltése. — Szarvason aug. 6. 1879. Mihály József egyleti titkár.

— **A szarvasi** illetőségű egyetemi ifjak, számszerint 15-en a szarvasi főgymn. tanári nyugdíj-alap javára f. hó 16-án a gróf Bolza István úr tulajdonát képező „Annaligetben“ táncmulatságot rendeznek, melynek sikerét már maga a kegyeletes ezél biztosítani látszik. A meghívók már szétküldettek. Reméljük, hogy ezen, a nyári idényben egyedüli mulatságon a vidék is képviselni fogja magát.

— **A kákafoki és halásztelki** gáttársulatoknál megürült mérnöki állomás, választás útján, az illető árvédelmi társulatok által tartandó közgyűlésen, f. hó 18-án fog betöltetni. Mint értesülénk a záridőig husz pályázat érkezett ez állomásra.

— **A hékésmegyei** régész- és művelődés történelmi egylet f. évi szeptemberhó elején az elnökség részéről vett értesülés szerint városunkban tartja régészeti kutatással egybekötött vándorgyűlést. Kilátásba van helyezve, hogy e gyűlésen felolvasó vendégekül Pulszky Ferencz, Hampel József és Baró Nyáry Jenő urak is részt fognak venni. A régészeti kutatások az ugynevezett kovás-halmon, s a szentandrászi piti-gát mentén fognak megejteni, s helyi régész kedvelők, mint már bejelentetett — a helyi ősrégészeti leletek jellemalakjaiból kiállítás rendeznek.

— **Az adóbehajtás** tárgyában következő körrendelet lett kibocsátva. 6475/879 Békésmegye kir. adófelügyelőjétől: **Körrendelet valamennyi község és város elől-**

járóihoz és Gyula város polgármesteréhez. Elmult az aratás, itt az idő, hogy az állami tartozásoknak behajtásához egész erélyvel hozzá lássunk. — A mult havi befizetési eredmény a magas kormány várakozásának meg nem felel, különösen igen csekély azon összeg, mely illetékek fejében befolyt. A midőn tehát eme körülményre az előljáróságot figyelmeztetem, felhívom miszerint ugy az egyenes adó miut illetékek és egyéb kincstári hátralékok azonnali behajtását, szükség esetében szigorú árverések megtartása által válogatás nélkül fogatosítsa, hogy az augusztusban eredmény kielégítő legyen! Eme felhívásomnak komoly megfontolását azért is kérem; mert várakozásomnak meg nem felelve, kénytelen volnék szeptember havában az előljáróság ellenében a törvényes felelőse kimondatását kérni és annak alapján az előljáróság költségére állami végrehajtókat kiküldeni; biztosítva az előljáróságot, hogy a felmerült költségeknek viselésétől ez alkalomból fel nem szabaduland. B.-Gyulán, 1879. augusztus 1. Mariássy m. k. kir. adófelügyelő.

— **A b.-csabai** műkedvelői előadás és tánczvizgalom f. hó 3-án fényesen sikerült. Tiszta bevételül 200 frt maradt a b.-csabai nőképző társulat pénztára javára. A színi előadás alatt, felvonás közben ifj. Chován Zsigmond ur, városunk szülötte precíz hegedű játékával általános tetszést aratott.

— **Egy szédelőgöt** tartoztattak le városunkban f. hó 4-én ki majd oroszországból menekült egyetemi tanárnak s orvosnak, majd főúrnak stb. adta ki magát a körülmények s a közönség jóhiszeműsége szerint. Az ügyes szédelőgöt összekeregetett pénzéből ugyancsak adta az urat a korcsmákban, míg nem méltó helyére, a hüvösre vándorolt. — Jelenleg a járásbíróság börtön helyiségében vizsgálati fogságban ül, s mint mondják a hely unalmait igen csinos papír-munkák készítéseivel üzi.

— **A gyulai** galamb-díj lövészetén f. hó 2-án az egyleti-díj nyertese Márki Imre ur lett, ki hat galambot hét lövésre ejtett el; a második díjat a csabai hölgyekét Launer Károly ur nyerte Csabáról, ki az öt galambot öt lövésre lőtte le. — A tervezett tánczmulatság a közönség részvétlensége folytán nem tartott meg.

— **A békési ifjuság** által f. hó 2-án rendezett mulatság reménységen felül sikerült, a mennyiben benne a város minden szépe s köztük néhány vidéki is részt vett. A siker technikai oldalát illetőleg a rendezőség köszönettel tartozik a nyilvánosság előtt azon néhány nemesben érző k. a. iránt, kik a díszítés könnyebítésére virágokat és koszorukat ajándékoztak kegyeskedtek. Sokak előtt feltűnő mulasztást követett el a más tekintetben elismerésben részesült rendezőség az által, hogy egy úri embert majd nem türelme fogytáig fárasztott a táncz-rendezéssel — ki azonban ugy hisszük, hogy daczára a néhányszor előfordult confusiónak, ezen szívességet örömet teljesítette. A mulatság anyagi eredménye a rendezőség kimutatása szerint a következő: zenedíj 50 frt. helyiség, díszítés és más apróbb kiadások 30 frt melyet a belépti-díjból egybegyűlt 80 fr. fedezett. A jelenvolt szép társaság jó kedély hangulata kézzelfogható ellen bizonyosságát adta azon néhány hamis próféta szavának, kik jó előre elvitatni igyekeztek volna a sikert és magok irányában helyre hozhat' an mulasztást követtek el azzal, hogy bal-reménység fejében ezen élvezetes estélytől távol maradtak.

— **A szeghalmi** fiatalság f. hó 16-án a casinó pénztára javára tánczvizgalmat rendezend. A meghívók a napokban fognak szétküldetni.

— **A szarvasi** első zenebanda térzenéjére t. Lusztig ur kertjében f. hó 7-én nagyszámú közönség gyűlt egybe, s 10 óráig időzött a zene hangjainál. A folytonosan fokozódó ér-

deklódés az eszme életrealóságát eléggé bizonyítja; azonban a zenészek köteleességszerűnek érezhetnék jobban gondoskodni ezentúl a közönség kényelméről, kellő világítás, és ülő-helyek berendezése által.

— **A Méhner Vilmos** kiadásában megjelenő „Képes. családi lapok“ 21-ik számának tartalomjegyzéke a következő: „A boszú“ Beszély. Brankovics Györgytől. (Folytatás) „Velen-cze“ lovagja. Regény. Irta: Schlägel Miksa. Fordította: K. Beniczky Irma. (Folytatás és vége.) „A vallomás.“ Elbeszélés. Passauer Vilmostól. (Vége.) „A halál-hirnök. Uti kaland. „Hetvennégy, hetvenöt.“ (A nagy Deadwood-titok története) Irta: Bret Harte. (Vége.) „Báró Wenckheim Béla.“ „Mehádia hajdan és most.“ Martini K. V.-tól. „Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni.“ „Az árvák.“ „A patagoniaiak.“ „Rajzok Norvégiaiból.“ III. Egy norvég monda. „Vitéz Hüvelyk Matyi életéből.“ „Hasznos tudnivalók.“ „Különlélek.“ „Apróságok.“ „Gondolatok.“ „Talányok.“ „Szerkesztői üzenetek.“ Képek. „Báró Wenckheim Béla.“ „A mehádiai Herkules-fürdő.“ „Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni.“ „Az árvák.“ „Tehueltsák, patagoniaiak, (két kép.) „Vitéz Hüvelyk Matyi életéből“ (több kép.) E vállalat Szarvason is megrendelhető Nyácsik Soma bizományosnál.

— **Wenckheim-halom.** A közgazdasági miniszter rendeletet adott a kisbéri méntelep igazgatóságának, hogy B. Wenckheim Béla emlékére, a ki a magyar telivér lótenyésztés legnagyobb barátja volt, a hisbéri parkban levő, a mult századból maradt csinos pavillonnal ékesített szép halmot „Wenckheim-halom“-nak nevezzék.

— **M.-Berényben** a rendes másodorvosi állásra dr. Strasser Mór ottani gyakorló orvos választott meg a nyolcz pályázó közül abszolút többséggel. Nem mulasztathatjuk el, hogy ugy a választó községnek, mint a választottnak szerencsekívánatunkat ki ne fejezzük.

— **Figyelmeztetés.** A békésmegyei tanító-egyesület azon tagjai, a kik az aug. 25-ikén Békésen tartandó közgyűlésben részt venni akarnak, jelentsék be ebbeli szándékukat a közgyűlés előtt 10 nappal Török Gábor urnál Békésen. — A vaspályákon Csabáig és Berényig utazó tagoknak Békésre szállítása céljából a békési fiók a nevezett községek allomásaihoz kocsikat rendel. A jelentkezés Békésen a központi iskolánál történik.

— **Meghívó.** A békésmegyei tanító egyesület augusztus hó 25-én Békés városában közgyűlést tart, melyre az egyesületnek tagjai és a tanügy iránti érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik. B.-Csaba, jul. 28 1879. Németh Lajos elnök.

Pap Károly gyilkos büntőgyét — ki f. évi május hóban Gyomán egy fiatal szép asszonyt fosztott meg kegyetlen kézzel életétől, — s ezért a gyulai törvényszék részéről 20 évi börtönbüntetésre lett ítélve — a bpesti ki r. ítélő tábla már leküldötte. A másodfoku bíróság a büntetést helybenhagyta, azonban az első bíróságnak rablással párosult szándékos emberölést tartalmazó minősítését megváltoztatá. s a királyi ügyész indítványára értelmében a büntetést rabló gyilkosságnak kvalificálta.

— **Békésmegye közigazgatási bizottsága** f. hó 5-én tartott gyűlésének főbb tárgyai az alispáni jelentésen kívül a következők valának: A királyi ügyész ur előterjeszti, hogy 77 fegyencz van a központi börtönben, ezek közt elítelt 54 férfi 5 nő. A munkás napok száma 928. Bánhegyi István tanfelügyelő ur P.-Sz.-Tornya kervényét terjeszti elő hogy az orosházi ev. egyháznak fizetendő adóból vonhassa le a községi iskola fentartására fordítandó adót.

Megadatik. Elrendeltetik hogy a megyebeli összes tankötelezettek szept. 30 ig irassanak össze. Máriássy György adófelügyelő ur előterjeszti, hogy a csabai adóhivatalnál 24538 frt, a gyulaiban 6005 frt 87 kr, a békésiben 13,400 frt 96 kr, a szarvasiban 10,248 frt 60 kr. adó folyt be. Az eredmény 8148 frittal kedvezőbb volt tavaly.

Lapunk mai hirdetéseiben foglaltatik a trieszti *A z i e n d a A s s i c u r a t r i c e* 55-ik évi zárszámlája. Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét e jeles szolid intézetre, melynek helybeli főgynöksége városunkban régi idő óta szakértelemmel és közmegelegedésre működik.

Nyilt köszönet.

F. hó 4-ik napján nyolcz éves fiam hirtelen rosszul lett. Orvosi segély végett tek. dr. Fuksz Ede városi orvos urhoz siettem, ki is estebédjét abbanhagyva, rögtön teljesíté emberbaráti hivatását. — Fogadja a nemeslelkű orvos ur a nyilvánosság előtt hálámát önzetlen tetteért, melyszerint a szegény ember hajlékát ép oly figyelemben részesíti mint a gazdagét. Szarvason, 1879. évi augusztus 8. Neuhauser János, népköri szolga.

TARKASÁGOK.

Őszinte vallomás. Károlyka: „Nagyapa én nem is megyek most haza; hanem itt maradok majd nálad.“

Nagypapa: „De hát Károlykám, miért nem akarsz haza menni?“

Károlyka (elpityeredve): „Oh, mert az egész napon át ostoba verseket kell tanulnom.“

Nagypapa: „Verseket? és mi czélből?“

Károlyka: No, hát a te születésnapodra nagypapa.“

A városi szakácsé történetesen igen picziny tyuktojásokat hozott a piacról.

— Nézd csak Emma — szólt Julis kisasszony nővérehez — azok az átkozott pékek! Már megint milyen kicsinyre csinálják a tojásokat.

— Én az államban két személyt képviselek, — szokta mondani egy magasb hivatalnok, ki a minister kegyence volt.

— Igen, — jegyzé meg egy elmés paraszt; — csuszik mint a féreg, ha fejedelme előtt van, s ordít, mint a ragadozó állat, ha mi vagyunk előtte.

V a l a k i fogadott egy barátjával nagy összegben, hogy az illető rövid idő alatt fájdalmas eseményt fog megélni, és hogy fogadását megnyerje, az utolsó pillanatban jól pofonította őt.

N á t h á n ur fényes házat vesz. Futja a 120 perzentből aminek a beszédéhez jobban ért, mint a — zenéhez.

Itt a bizonyosága.

A minap fényes társaság van nála, Náthán ur egy jobbnevű zongoravirtuózt is engagiroz az estélyre, hogy gyönyörködtesse a fényes társaságot művészetével esti héttől tizig.

A művész egy ábrándot kezd el Mendelsohntól. Szelid, bánatos lassusággal.

Náthán ur aranyos csiptetőjét a szemére vágja, megvetőleg méri végig a művészt s mintegy saját mentségetül odaszól vendégeihez:

— Bocsássanak meg kérem! óraszámra fizetem, azért játszik ilyen lassan!

„V a n - e i t t iskolaszék?“ kérdi a tanfelügyelő a tanítótól.

„Van egy rozszant háromlábu ott bent, de az a magamé,“ felelt a tanító.

Egy nyárspolgári ház kisasszonyának arczképét festi a festő.

A fej már kész, midőn a család egyszerre összevesz a festővel, s megrendelését visszavonja.

Mit tegyen a festő a megkezdett képpel? a fő kész és pompásan sikertűt. Csinál tehát belőle így nimfát. A nimfák pedig tudvalevőleg nem szoktak öltözködni.

A kép a kiállításba vándorol, s általános tetszést arat, — no meg feltűnést a család ismerőseinél.

— Az istenért kedvesem! mond a mamának egy barátó ki a kisasszony arczát a képen szintén felismerte, — csak nem űlt lányod így . . . a festőnek?

— Mily gondolat! feleli a mama méltósággal. A festő csak . . . emlékezetből festhette.

D e m e t e r n e k nagyon szép botja van. Találkozik vele Péter.

— Ugyan kedves barátom, örökre leköteleznél, ha e botot, barátságunk örök emlékeül nekem adnád.

— Szívesen megtenném, de nagyon jól ismerlek, — tudom, hogy ha öcséd elkéri, azonnal oda adnád neki, már pedig csak azért, hogy tulajd rajta, nem adom oda, inkább megtartom.

— Esküszöm barátom, becsületesemre fogadom, hogy nem adom oda öcsémnek.

— No látod, ha te még az öcsédnek sem adnád oda hogyan kívánhatod azt, hogy én — neked adjam.

Szerkesztői üzenet.

— A beküldött „Népdalok“ nagyrészt reminiscenciákból állanak, s a költői technica követelményeinek sem felelnek meg eléggé. — A rimelés főszabálya az, hogy a szótagok ne legyenek egynemű szavak ugyanazon képzői és ragjai, hanem lehetőleg különböző szóalakokból képeztesse. Azért ezek: „Akásról — orcázról: lányka — esalfa“ épen nem rimelnek, mert csak a ragra s némileg a képzőre nézve azonosak: ellenben versének ezen rime „délre — télre,“ mint egynemű szavakból alkotott, — teljesen kifogástalan. Az efféle szöfűzés meg:

„Temetőben egy virágos siron
Magamat én mindig ott kisirom“

igen szembeötölő germanismus. — Mindezeket figyelembe véve, s kerüiv: igyekezzék szerző saját érzelmeit érvényestieni dalaiban, az ismertebb népdalok reminiscenciái helyett. Noha a most beküldött népdalok a közölhetés mértékét nem ütik meg; szerző költői érzékéről vesznek tanubizonyosságot, miért is kitartásra buzdítjuk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos SIPOS SOMA.

Nyilt-tér.

A MARCSEK-féle bolt- és raktár-helyiség

október 1-től bérbeadó.

HIRDETÉSEK.

A budapesti kereskedelmi akademia

alsó középiskolához kapcsolódó, **három** évfolyamból álló nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet, melyhez még egy **előkészítő** osztály is csatlakozik, f. év szeptember 1-én nyitja meg **huszonharmadik** iskolai évét; a beiratások f. év augusztus hó 30-ától szeptember 5-ikeig eszközöltnék.

Az előkészítő osztályba való felvételre a betöltött 13-ik életév, meg a 3-ik középiskolai osztály bevégeztének megfelelő ismeretek kimutatása (vagy bizonyítvánnyal, vagy felvételi vizsgálat útján) kívántatik. Az évi tandíj 150 frt. Az intézet érettségi bizonyítványai az **egyévi önkénytesi szolgálatra** jogosítanak.

Minden egyebekre szívesen nyújt felvilágosítást, valamint programokkal és prospektussal ingyen szolgál az intézet igazgatósága

2-3

A cs. kir.

szab. triesti Azienda Assicuratrice vagyoni állása

előadott és kimutatott a részvényesek közgyűlésén a keresk. törv.-köny 223. §-a szerint,

Vagyon.

Teher.

	oszt.	ért. frt.	kr.		oszt.	ért. frt.	kr.
3383 részvény után melyru 390 frt. lefizettetett á 700 frtos kötelezvényekben	2,368,100	—		Részvénytőkében, létezik 4000 részvényben á 1000 frt.			
Váltókban a bel- és külföld különféle piacaira és kötveleekben	1,442,879	38		melyből azonban 617 részvény behuzott . . .	3,383,000	—	
Fekvőségekben Triest, Istria, Bécs, Budapest és Velenceiben	3,012,800	—		tehát . . . 3384 részvény van kibocsájtva per			
Jelzálog kölesönökben	10,850	—		Díjtartalekban: tűzbiztosításokért készpénzben			
Allami és más értékpapirokban	873,417	54		„ díjváltókban 265.657.83			
Élet és túlélési csoport kötvényekre adott kölcsönökben	73,753	07		szállítmány biztosításokért . . .	786 180.25		
Pénzkészletben Triestben és bécsi, budapesti, prágai, lemergi és más képviselőségek pénz táraiban	124,049	15		A társulati fekvőségekre kinnlevő jelzálogkölesönökben	9,014.30	795,194	55
Egyenlegben különféle visszbiztosító intézet számláiból	22,831	38		Különféle követelőkben		344,116	65
Pénzgyenlegben különféle hitelintézet és biztosító intézetnél a bel- és külföldön	379,105	19		Nyeremény tartalékban		40,604	54
Több évi biztosításokra vonatkozó díjváltókban	265,657	83		Az életbiztosítást illető díjlapban		181,188	73
Berendezésekben, mint: butorzatok, tűzmentes pénztárak szárazföldi- és tengeri térképek, tervek és jeltáblákban a központnál, valamint a belföldi képviselőségeknél és Németországban, Anglia és Amerikában	65,250	—		Igazgatósági járulékok		5,573,914	94
Különféle cím alatt tartozókban	531,718	84		Az 1878-ik évi számla nyeresége		6,000	—
Az intézetnek bel- és külföldön létező 3302 fiókjainak számláiból eredő egyenlegben	915,839	39				62,230	31
	10,386,521	72				10,386,251	72

A cs. kir. szab. Azienda Assicuratrice Triestben:

Az allandó igazgatók:

Burger C. F.
Goldschmidt Károly
Goschleth Ferencz
Vardaesa A.

A helyettes igazgatók:
Gasteiger Ed.
Porenta G.

A számvizsgálók:
Clementschitz A.
Prister Moses.

A vezér-titkár:
Vortmann György.

A magyarországi képviselőség:
Lichtenberger Thaly.

Az azienda Assicuratrice helybeli képviselote.
Maresek Istrán.

Bérbeadó bolt és lakrész.

Alólírottak a belső piactéren, a legélénkebb közlekedési helyen levő házában egy **tágas bolti-heliség**, azon kívül **egy szoba, egy kamra** és egy **pincze** bérbeadó. A feltételek alólírottá tudhatók meg.

Szarvason, 1879 júliushó.

Berger Zsigmond.

Ház-eladás.

Alólírottak **Szarvason**, az izraelita templom közelében lévő 1289. számú **kényelmes lakháza** igen előnyös feltételek mellett **szabad kézből eladó.**

Értekezhetni alólírottal Holdmező-Vásárhelyen.

3-3

Weinberger Simon.